

Quicksan Wet natuurbescherming HW Wonen 2022-2024

Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Project: BE/2021/346

Datum: 13 april 2021

Samensteller(s): xx
xx

Opdrachtgever:

Woningcorporatie HW Wonen
Lamborghinilaan 4
3261 ND Oud-Beijerland

Contactpersoon: Mevr. x

Dhr. x

Dhr. x

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V. / Woningcorporatie HW Wonen

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage 'Quickscan Wet natuurbescherming Woningcorporatie HW Wonen 2021-2024'. De rapportage is opgesteld in opdracht van HW Wonen. De quickscan is uitgevoerd ten behoeve van renovatieprojecten en sloop-nieuwbouwwerkzaamheden aan verscheidene wooncomplexen in de Hoeksche Waard.

De renovatie- en sloopwerkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en natuurwaarden. In het kader van de Wet natuurbescherming dient een oriënterend onderzoek uitgevoerd te worden naar de mogelijke negatieve effecten voor beschermde flora en fauna.

Woningcorporatie HW Wonen heeft Blom Ecologie B.V. verzocht om de betekenis van de complexen voor beschermde soorten vast te stellen en de effecten van de voorgenomen handelingen hierop inzichtelijk te maken. In deze rapportage worden de bevindingen beschreven en geadviseerd hoe deze geïnterpreteerd en in de praktijk gehanteerd kunnen worden.

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Oriënterend onderzoek (quickscan)	5
2 Juridische kaders	6
2.1 Soortenbescherming	6
2.2 Gebiedsbescherming	9
2.3 Houtopstanden	9
3 Mogelijk te verwachten soorten	10
4 Plangebied en voorgenomen ingrepen	12
4.1 Ligging plangebied en voorgenomen ingrepen	12
4.2 Complex 1: Burgemeester Hammerbaan Oud-Beijerland	13
4.3 Complex 2: Thomaskerk Oud-Beijerland	15
4.4 Complex 3: Ranonkelflat Oud-Beijerland	17
4.5 Complex 4: Van Oldenbarneveldstraat Zuid-Beijerland	19
4.6 Complex 5: Nassaustraat Numansdorp	21
4.7 Complex 6: Bomenbuurt, Numansdorp	23
4.8 Complex 7: Te Hoecke, Puttershoek	26
4.9 Complex 8: Hazelaarstraat e.o., Puttershoek	28
4.10 Complex 9: Bolkafstraat, s'-Gravendeel	30
4.11 Complex 11: Groene Kruisstraat, s'-Gravendeel	32
5 Beoordeling Wet Natuurbescherming	34
5.1 Soortenbescherming	34
5.1.1 Vleermuizen	34
5.1.2 Huismussen	36
5.1.3 Gierzwaluwen	37
5.1.4 Vaatplanten	37
	3

5.1.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	38
5.1.6	<i>Amfibieën en reptielen</i>	38
5.1.7	<i>Vissen</i>	39
5.1.8	<i>Insecten en andere ongewervelden</i>	39
5.1.9	<i>Overige vogels</i>	39
5.2	Gebiedsbescherming	40
5.2.1	<i>Natura 2000 gebieden</i>	40
5.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	41
5.2.3	<i>Weidevogelgebied en Strategische reservering natuur</i>	41
5.3	Houtopstanden	41
6	Conclusies en vervolgstappen	42
6.1	Conclusies	42
6.2	Vervolgstappen	44
6.3	Te treffen maatregelen en handelingen	45
7	Literatuur	46

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Woningcorporatie HW Wonen is een woningcorporatie gevestigd in Oud-Beijerland. HW Wonen heeft als doel om voor haar woningbezit energetisch te verbeteren. In dit kader is de woningcorporatie voornemens om woningen op diverse (project)locaties in de Hoeksche Waard te renoveren en bebouwing te slopen. De beoogde renovatie en sanering heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels de voorliggende ecologische quickscan is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Woningcorporatie HW Wonen heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterende onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland Belangrijke weidevogelgebieden en/of Strategische reservering natuur?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming te worden genomen, en zo ja, welke?

1.2 Oriënterend onderzoek (quickscan)

Quickscan

Een quickscan is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt opgesteld over de aanwezigheid van (beschermde) flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op deze soorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De quickscan geeft uitsluitsel over het (direct) uit kunnen voeren van de werkzaamheden, vervolgonderzoek en/of een ontheffingsaanvraag.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek op de planlocaties heeft plaatsgevonden op 31 maart 2021 en is uitgevoerd door ir. T.W.D. Schrader en ing. M.A. Brinkbaumer. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren respectievelijk; droog, 0/8 bewolkt, 15° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

2 Juridische kaders

Wet natuurbescherming

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met soortenbescherming (onderverdeeld in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Nationaal beschermde soorten en de Algemene zorgplicht), gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk zullen deze wettelijk beschermde aspecten worden toegelicht.

2.1 Soortenbescherming

Vogelrichtlijn

Onder de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. De meeste vogels hebben in het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) een nestlocatie. Voor alle vogels geldt dat deze gedurende het broedseizoen beschermd zijn en de nestlocatie gedurende de periode dat de jongen hiervan afhankelijk zijn.

De nestlocatie en de functionele leefomgeving van een aantal kwetsbare vogelsoorten is het gehele jaar beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën waarvan categorie 1 t/m 4 het gehele jaar beschermd zijn en categorie 5 wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De huismus en gierzwaluw zijn onderverdeeld in categorie 2; nesten van (semi)koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk belang (er zijn belangen vanuit volksgezondheid -klimaatverandering- aan te voeren) en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd).

Het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn staat beschreven in Wnb §3.1 artikel 3.1 – 3.4. De belangrijkste verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn weergegeven in box 2.1.

Box 2.1 Belangrijke verbodsbepalingen omtrent de Vogelrichtlijn in het kader van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3.1. Vogelrichtlijn

- 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn

Onder de Habitatrichtlijn vallen alle soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de werkzaamheden geldt een vrijstelling met een, door de provincie goedgekeurde, gedragscode of een ontheffingsaanvraag (uitgebreide toets). Indien er overtreding van de Verbodsbepalingen plaatsvindt, dient een ontheffingsaanvraag voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling aangevraagd te worden. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen wordt alleen in specifieke situaties verleend.

Alle inheemse vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn. Vleermuizen maken gebruik van vier typen verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaats). Afhankelijk van de soort bevinden deze verblijfplaatsen zich in gebouwen, bomen, rotsen of andere specifieke locaties. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd. Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag.

Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk belang (vleermuizen: er is sprake van een reden van sociale of economische aard) en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd).

Het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn staat beschreven in Wnb §3.2 artikel 3.5 – 3.9. De belangrijkste verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn weergegeven in box 2.2.

Box 2.2 Belangrijke verbodsbepalingen omtrent de Habitatrichtlijn in het kader van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3.5. Habitatrichtlijn

- 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. In de Omgevingsverordening Zuid-Holland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 2.1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Zuid-Holland.

Aardmuis	Gewone bosspitsmuis	Ree
Bastaardkikker	Gewone pad	Rosse woelmuis
Bosmuis	Haas	Veldmuis
Bruine kikker	Hermelijn	Vos
Bunzing	Huisspitsmuis	Wezel
Dwergmuis	Kleine watersalamander	Woelrat
Dwergspitsmuis	Konijn	
Egel	Meerkikker	

Het beschermingsregime van de Nationaal beschermde dier- en plantensoorten staat beschreven in Wnb §3.3 artikel 3.10 – 3.11. De belangrijkste verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn weergegeven in box 2.3.

Box 2.3 Belangrijke verbodsbepalingen omtrent de Nationaal beschermde dier- en plantensoorten in het kader van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3.10. Nationale soorten

- 1a:** in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- 1b:** de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- 1c:** vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (Wnb §1.3 artikel 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen. De verbodsbepalingen zijn weergegeven in box 2.4.

Artikel 1.11 Algemene bepalingen

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaald.

2.2 Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming genieten. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden. Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist en binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt het 'nee, tenzij'-principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden geldt een ontheffingsplicht.

2.3 Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden. Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft:

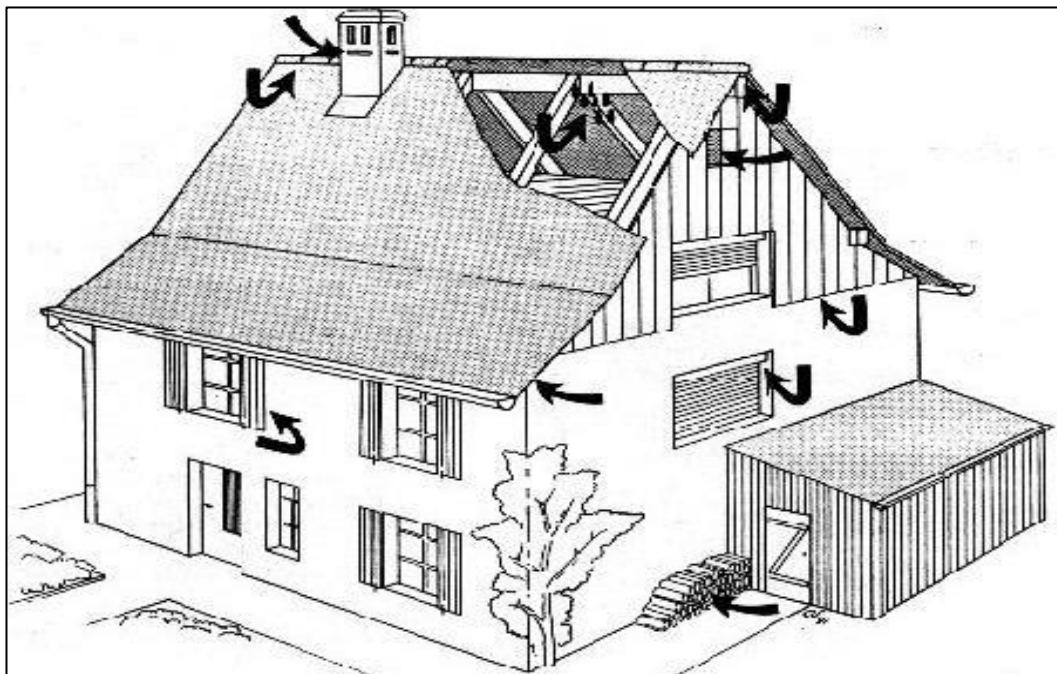
- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

3 Mogelijk te verwachten soorten

De bebouwing binnen het plangebied vervult mogelijk een functie als verblijfplaats voor beschermde soorten. Soorten die regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing zijn vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. In dit hoofdstuk worden mogelijke verblijfslocaties voor deze soorten toegelicht.

Vleermuizen

Vleermuizen kunnen op verschillende plaatsen in een woning een verblijfplaats hebben (figuur 3.1). Mogelijke invliegopeningen voor vleermuizen zijn open stootvoegen, open ventilatieroosters, kierende daklijsten, scheefliggende dakpannen en niet aansluitende kant- en/of nokpannen. In hoeverre een potentiële verblijfplaats geschikt is voor vleermuizen is onder andere afhankelijk van (a)biotische factoren, klimatologische omstandigheden, het type verblijfplaats en de vleermuissoort. Afhankelijk van het type werkzaamheden of ingrepen, het moment van uitvoeren en de toegepaste werkwijze kunnen effecten optreden voor vleermuizen.

Figuur 3.1 Vleermuizen kunnen op verschillende plaatsen in een woning een verblijfplaats hebben (bron: www.ivnvechtplassen.org).

Huismussen

De huismus broedt vrijwel altijd bij menselijke bebouwing en bouwt zijn nesten onder dakpannen tegen het isolerende dakbeschot of in kieren in de muur (figuur 3.2). Daarbij geldt dat de ruimte onder het dak niet te heet moet worden in de middagzon, maar ook niet te koud. Hierbij moet er in de directe omgeving continu voedsel te vinden zijn in de vorm van zaden van grassen en onkruiden en insectenlarven. Daarnaast moet er beschutting nabij de foerageerlocaties, voldoende jaarrond groene planten, plaatsen met stof of grind voor stofbaden en water voor waterbaden aanwezig zijn (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017).

Figuur 3.2 Huismussen zijn vaak te vinden onder zadeldaken met dakpannen (bron: Blom Ecologie B.V.).

Gierzwaluwen

De gierzwaluw leeft evenals de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens als koloniebroeder in gevels en onder (pannen)daken (figuur 3.3). Een nest maakt hij in bijvoorbeeld ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). De soort is vaak te vinden in woonwijken en is vrij zeldzaam in landelijk gebied. De openingen in de bebouwing moet vrij zijn van versperringen, zodat er een invliegrouwe mogelijk is. Bovendien gebruiken gierzwaluwen hoogte om zich te laten vallen en zo snelheid te maken waardoor ze bij het wegvliegen minder gemakkelijk gegrepen kunnen worden door roofvogels. De openingen dienen derhalve op minimaal 2,5 meter of hoger te zitten.

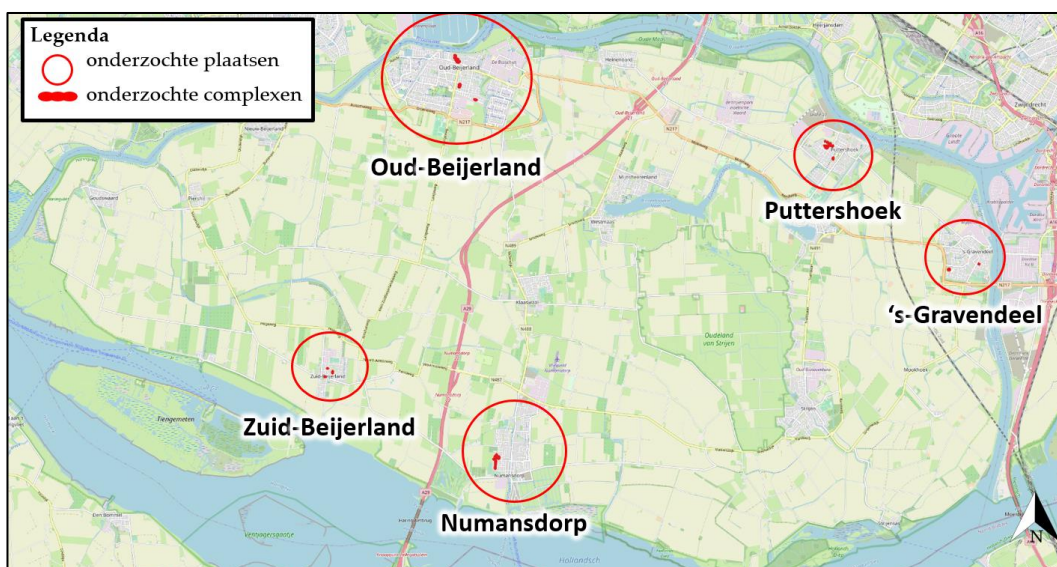
Figuur 3.3 Kierende kantpannen en ruimtes tussen de dakgoot en gevel bieden vaak de mogelijkheid tot nestlocaties voor gierzwaluwen (bron: Gert de Jong).

4 Plangebied en voorgenomen ingrepen

4.1 Ligging plangebied en voorgenomen ingrepen

Ligging plangebied

Woningcorporatie HW Wonen is voornemens diverse delen van woonwijken in de Hoeksche Waard te renoveren en op enkele locaties te slopen (figuur 4.1). De beoogde ingreep betreft aantal complexen. De renovatieprojecten worden uitgevoerd in het kader van verduurzaming, vitalisering van de woningen en planmatig onderhoud.

Figuur 4.1 De rode cirkels geven de ligging van de plaatsen in de Hoeksche Waard weer (bron: arcgis.com).

Voorgenomen ingrepen

Woningcorporatie HW Wonen is voornemens om verscheidene ingrepen aan de complexen uit te voeren. Het merendeel van de complexen betreft een grootschalige renovatie van de gevels en het dak. Tevens worden de woningen energiezuiniger gemaakt door enkele delen van de bebouwing te isoleren. Ten aanzien van beschermde flora en fauna is het relevant op welke locatie aan of in de woningen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Tevens zijn er een aantal complexen waar HW Wonen voornemens is om sloop/nieuwbouw uit te voeren. Voor alle complexen geldt dat vooralsnog onbekend is welke werkzaamheden exact worden uitgevoerd, maar dat wordt uitgegaan van een 'worst case'-scenario, waarbij alle mogelijke nestlocaties of verblijfplaatsen verloren zullen gaan.

De voorgenomen renovatiewerkzaamheden bestaan mogelijk uit:

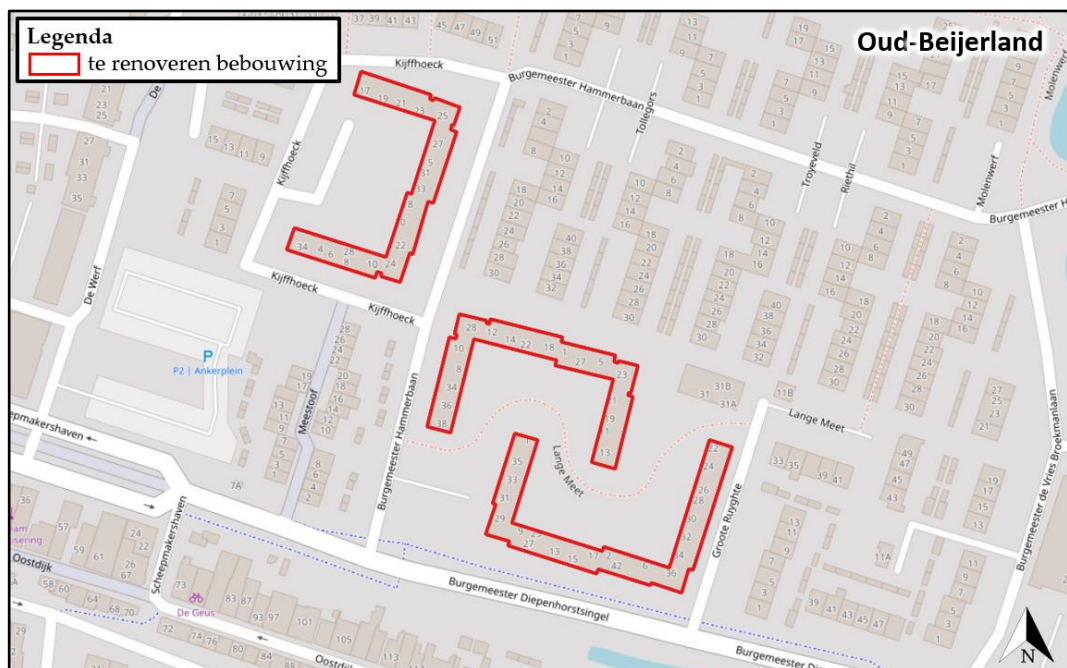
- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- aanbrengen/vervangen spouwmuurisolatie;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismentilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige inpassende werkzaamheden.

4.2 Complex 1: Burgemeester Hammerbaan Oud-Beijerland

De planlocatie is gelegen in het stedelijk gebied van Oud-Beijerland (figuur 4.2). Het complex bestaat uit drie identieke U-vormige woonblokken opgetrokken uit gemetselde muren met spouw. De daken bestaan uit een zadeldak met dakpannen (figuur 4.3). Het omliggende terrein bestaat uit gemeentelijk groen met rondom de woonblokken groen ingerichte tuinen. HW Wonen is voornemens de woningen te renoveren.

Adressen

- Diepenhorstsingel 1 t/m 37 (oneven)
- Burgemeester Hammerbaan 1 t/m 33 (oneven)
- Burgemeester Hammerbaan 2 t/m 38 (even)
- Grote Ruyghte 2 t/m 42 (even)
- Kijffhoek 2 t/m 34 (even)
- Lange Meet 1 t/m 29 (oneven)

Figuur 4.2 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.3 De planlocatie aan de Burgermeester Hammerbaan betreft drie identieke U-vormige woonblokken bestaande uit drie bouwlagen.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.4.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM);
- Ontbrekende stenen op kopgevels onder kantpannen (GZ en VL);
- Kantpannen sluiten niet volledig aan (GZ en VL);
- Openingen aan onderzijde kantpannen (GZ en VL);
- Ventilatieopeningen in de langsgevels (VL);
- Stootvoegen in schoorstenen (VL).

Figuur 4.4 Links: geschikte invliegopeningen onder de kantpannen, waar gierzwaluwen en vleermuizen toegang kunnen krijgen tot de dakruimte en/of de luchtspouw. Rechts: aanwezige huismussen op de dakgoot van de Kijffhoeck.

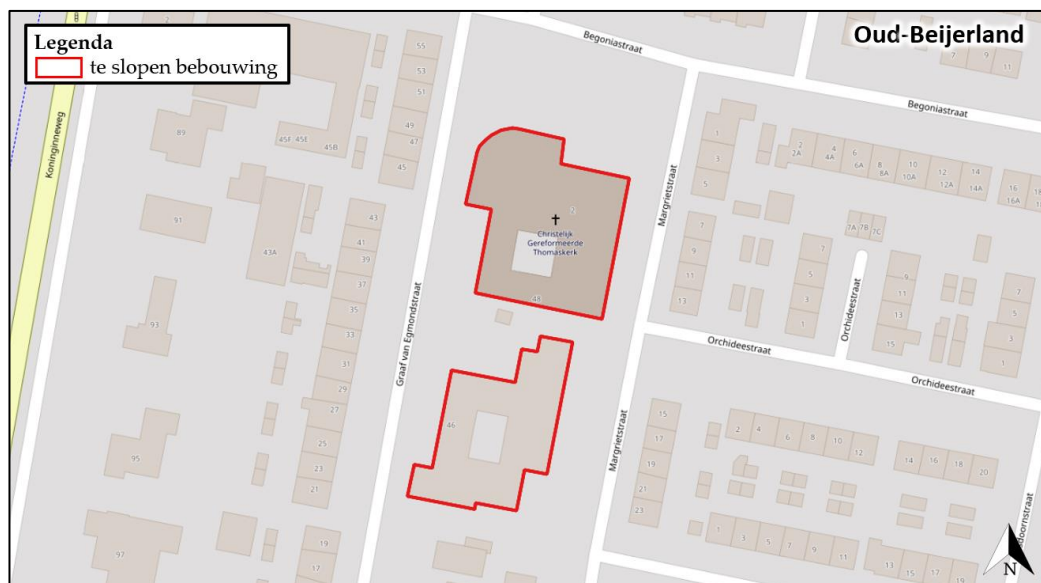
4.3 Complex 2: Thomaskerk Oud-Beijerland

De planlocatie is gelegen in de het stedelijk gebied van Oud-Beijerland (figuur 4.5). Het complex bestaat uit één gebouw met 1 bouwlaag opgetrokken uit gemetselde muren met spouw. Het dak betreft een plat bitumen dak (figuur 4.6). De noordwestelijke hoek van het gebouw heeft een trespada komlijsting. Het omliggende terrein bestaat uit gemeentelijk groen en tuinen.

Volledigheidshalve is ook de zuidelijk liggende school (ZML de Ark) meegenomen met de beoordeling, hiervan is momenteel onduidelijk of hier een ingreep zal plaatsvinden. De school bestaat ook 1 bouwlaag gemetselde muren met spouw. Het dak betreft een plat bitumen dak.

HW Wonen is voornemens de Thomaskerk te slopen en hier nieuwe woningen te realiseren. Het is momenteel onduidelijk of er ook een ingreep aan de basisschool zal plaatsvinden.

- Thomaskerk: Graaf van Egmondstraat 48 en Margrietstraat 2;
- Basisschool ZML de Ark: Graaf van Egmondstraat 46.

Figuur 4.5 De rode omlijning geeft de te slopen bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.6 De planlocatie aan de Graaf van Egmondstraat betreft de Thomaskerk (links) en de basisschool ZML de Ark (rechts).

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.7. Aan de westelijke zijde van de planlocatie zijn groenstructuren aanwezig in de vorm van kortgeschoren hagen, enkele struiken en een tweetal bomen. In de bomen zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Gezien de planlocatie niet voorziet in geschikte nestlocaties voor huismus, er geen huismussen zijn waargenomen gedurende het veldbezoek en er een grote hoeveelheid alternatief groen in de omgeving aanwezig is, is het groen op de planlocatie beoordeeld als niet-essentieel voor huismussen.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Kierende daklijsten en open stootvoegen/ventilatie-rooster (VL);
- Er zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig voor de huismus en gierzwaluw.

Figuur 4.7 Links: kierende daklijsten in de Thomaskerk. Rechts: open ventilatie-rooster in de basisschool.

4.4 Complex 3: Ranonkelflat Oud-Beijerland

De planlocatie is gelegen in het stedelijk gebied van Oud-Beijerland (figuur 4.8). Het complex bestaat uit één L-vormig appartementencomplex met 3 bouwlagen. De muren zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw. Het dak betreft een plat bitumen dak (figuur 4.9). Het omliggende terrein bestaat uit woningen, stedelijke infrastructuur en openbaar groen. HW Wonen is voornemens de woningen te renoveren.

Adressen

- Ranonkelstraat 37 t/m 107.

Figuur 4.8 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.9 De planlocatie aan de Ranonkelstraat betreft een appartementencomplex.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.10.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Kierende daklijsten, open dilatatievoeg en open stootvoegen/ventilatierooster (VL);
- Ruimte onder balkondelen (VL);
- Er zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig voor de huismus en gierzwaluw.

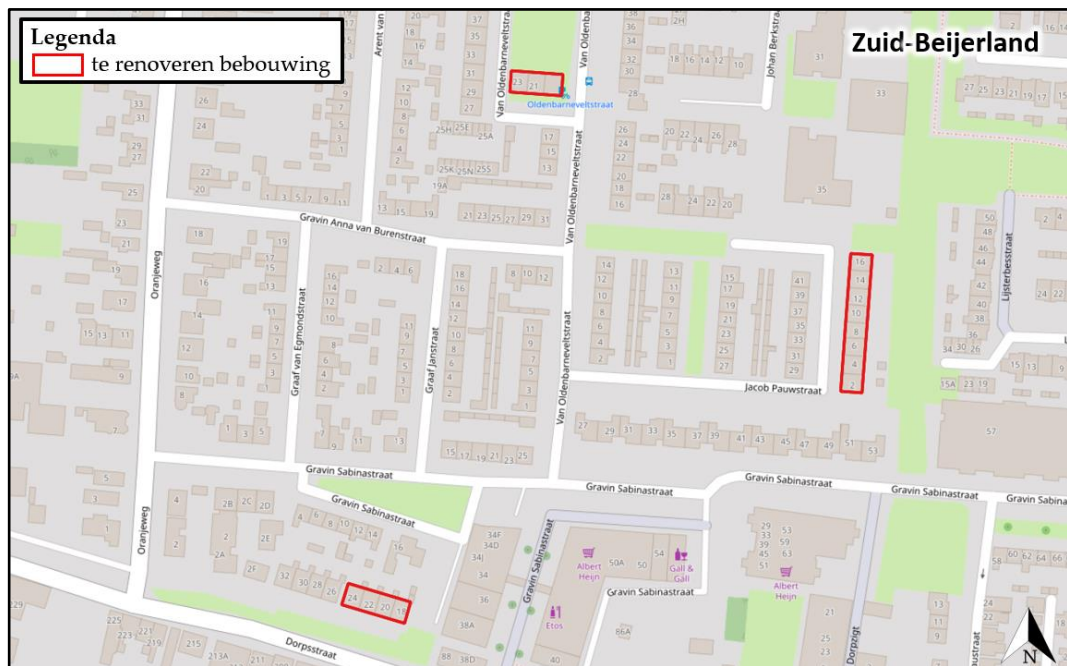
Figuur 4.10 Links: openstaande dakrand. Rechts: opening tussen de balkondelen aan de achterzijde van de flat.

4.5 Complex 4: Van Oldenbarneveldstraat Zuid-Beijerland

De planlocatie is gelegen in het stedelijk gebied van Zuid-Beijerland (figuur 4.11). Het complex bestaat uit 3 woonblokken van seniorenwoningen opgetrokken uit gemetselde muren met spouw. Het dak betreft een zadeldak met dakpannen (figuur 4.12). Het omliggende terrein bestaat uit woningen, gemeentelijk groen en voor- en achtertuinen. HW Wonen is voornemens de woningen te renoveren.

Adressen

- Jacob Pauwstraat 2 t/m 16;
- Van Oldenbarneveldstraat 19 t/m 23;
- Gravin Sabinastraat 18 t/m 24.

Figuur 4.11 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.12 De planlocatie is gelegen aan verschillende straten te Zuid-Beijerland en betreft drie vrijwel identieke woonblokken bestaande uit een enkele bouwlaag.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.13.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot, hoewel er een houten balk aanwezig is in de dakvoet en er iets van een rubberen strip aangebracht is (HM);
- Kantpannen sluiten niet volledig aan (GZ en VL);
- Openingen aan onderzijde boeiboorden (GZ en VL);
- Open stootvoegen en loodflappen bij schoorsteen (VL);

Figuur 4.13 Links: kierende kantpannen. Rechts: openingen tussen de gevel en de boeidelen.

4.6 Complex 5: Nassaustraat Numansdorp

De planlocatie is gelegen in het stedelijk gebied van Numansdorp (figuur 4.14). Het complex bestaat uit zes woonblokken opgetrokken uit gemetselde muren met spouw. De daken betreffen zadeldaken met dakpannen (figuur 4.15). Het omliggende terrein bestaat uit woningen, openbaar groen en voor- en achtertuinen. HW Wonen is voornemens de woningen te renoveren.

Adressen

- Nassaustraat 4 t/m 66 (even).

Figuur 4.14 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.15 De planlocatie is gelegen aan de Nassaulaan te Numansdorp en betreft woonblokken opgetrokken uit een dubbele bouwlaag. Aan de woningen zijn veel voorzieningen voor huismuis en vleermuis aangebracht, in het kader van een ontheffingstraject in de wijk aan de oostzijde.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.16.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM);
- Ontbrekende stenen op kopgevels onder kantpannen (GZ en VL);
- Kantpannen sluiten niet volledig aan (GZ en VL);
- Huismuskasten en vleermuiskasten aangebracht aan de gevels (HM en VL). Deze kasten zijn in het kader van een ontheffingstraject in de wijk aan de oostzijde van de planlocatie.
- Dakgoot sluit niet aan met de gevel (GZ).

Figuur 4.16 Links: kierende kantpannen. Rechts aanwezige vleermuiskasten en open ventilatieroosters.

4.7 Complex 6: Bomenbuurt, Numansdorp

De planlocatie is gelegen de zuidwestelijke kant van de woonwijken van Numansdorp (figuur 4.17). De complexen betreffen enkel laags seniorenwoningen, appartementencomplexen, een voormalig jongeren ontmoetingscentrum en een buitenschoolse opvang (BSO) (figuur 4.18). De seniorenwoningen en het appartementencomplex zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en zadeldaken belegd met pannen. Het voormalig jongeren ontmoetingscentrum en de BSO zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en plat bitumen daken. Het terrein tussen de woningen is grotendeels verhard met zeer beperkt ruimte voor voor- en achtertuinen. Het voormalig jongeren ontmoetingscentrum is gelegen te midden van een begroeid perceel.

- Azaleastraat 1a + 2 t/m 60 (even)
- Beukenlaan 1 t/m 39 (oneven)
- Plataanstraat 2 (even)

Figuur 4.17 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.18 De planlocatie is gelegen in de Bomenbuurt te Numansdorp en betreft woonblokken opgetrokken uit een enkele of dubbele bouwlaag (boven) en twee maatschappelijke gebouwen (onder).

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.19.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL+GZ);
- Overstekken kieren en bieden toegang tot dakruimte (GZ);
- Open stootvoegen biedt toegang tot luchtpouw (VL);
- Vogelschroot aanwezig, maar niet overal strak aangebracht (HM);

Figuur 4.19 Impressie potentiële ingang tot dakruimte via kantpannen en toegang tot overstek via kierende planken.

4.8 Complex 7: Te Hoecke, Puttershoek

De planlocatie is gelegen ten midden het dorp Puttershoek (figuur 4.20). Het complex bestaat uit één gebouw bestaande uit twee bouwlagen, opgetrokken uit gemetselde muren met spouw. Het dak betreft een plat bitumen dak (figuur 4.21). Het omliggende terrein bestaat uit straten, perkjes en ten noorden een sloot.

- Te Hoecke 1-24

Figuur 4.20 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.21 De planlocatie is gelegen aan de Te Hoecke te Puttershoek en bestaat uit appartementen opgetrokken uit een dubbele bouwlaag.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.22.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Open stootvoegen bieden toegang tot luchtsponw (VL);
- Aluminium daklijst kiert en biedt toegang tot luchtsponw (VL);
- Geen invliegopeningen voor huismus of gierzwaluw (HM en GZ).

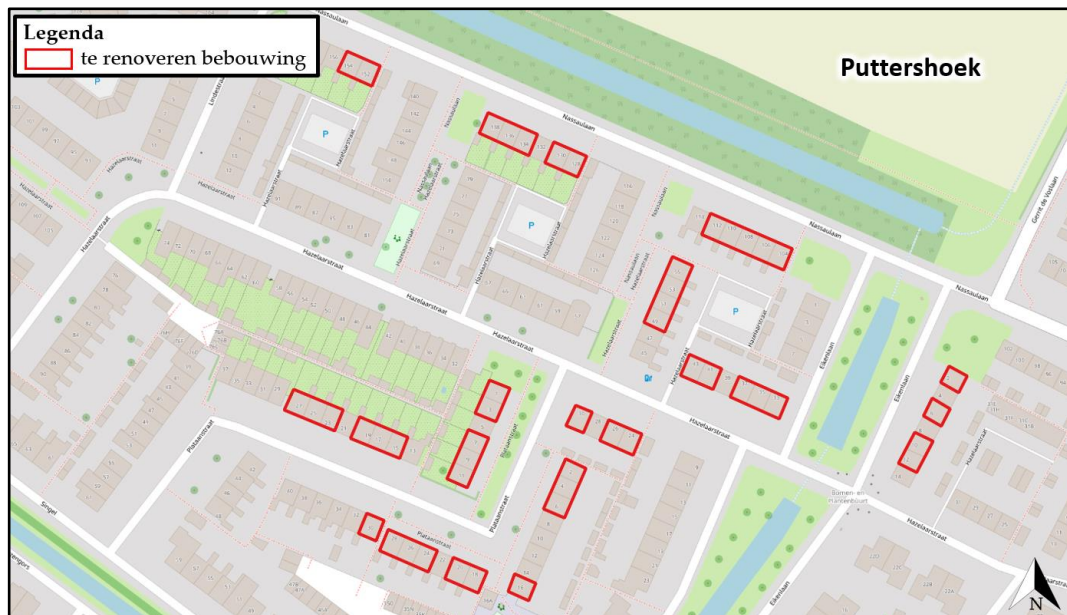

Figuur 4.22 Open stootvoegen en een kierende daklijst biedt toegang tot open luchtsponw.

4.9 Complex 8: Hazelaarstraat e.o., Puttershoek

De planlocatie is gelegen aan de noordoostelijke zijde van het dorp Puttershoek (figuur 4.23). Het complex bestaat uit verschillende woningen of woonblokken, opgetrokken uit gemetselde muren met spouw. De daken betreffen zadeldaken belegd met dakpannen (figuur 4.24). Het omliggende terrein bestaat uit woonblokken, gemeentelijk groen en sloten.

- Eikenlaan 2, 6, 10, 12 (even)
- Hazelaarstraat 24, 26, 30 (even)
- Hazelaarstraat 33 t/m 37, 41, 43, 49 t/m 55 (oneven)
- Nassaulaan 104 t/m 112, 128, 130, 134 t/m 138, 152, 154 (even)
- Plataanstraat 2 t/m 6, 16 t/m 20, 24 t/m 30 (even)
- Plataanstraat 1, 3, 7 t/m 11, 15 t/m 19, 23 t/m 27 (oneven)

Figuur 4.23 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.24 De planlocatie is gelegen aan verschillende straten te Numansdorp en bestaat uit woonblokken opgetrokken uit twee bouwlagen.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.25.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Ontbrekende stenen op kopgevels onder kantpannen (VL+GZ);
- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL);
- Openingen aan onderzijde kantpannen (VL);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM);
- Huismuskasten aangebracht aan de voorgevel (HM);
- Vleermuiskasten aangebracht op kop- en zijgevels (VL);
- Dakgoot sluit niet aan met de gevel (GZ).

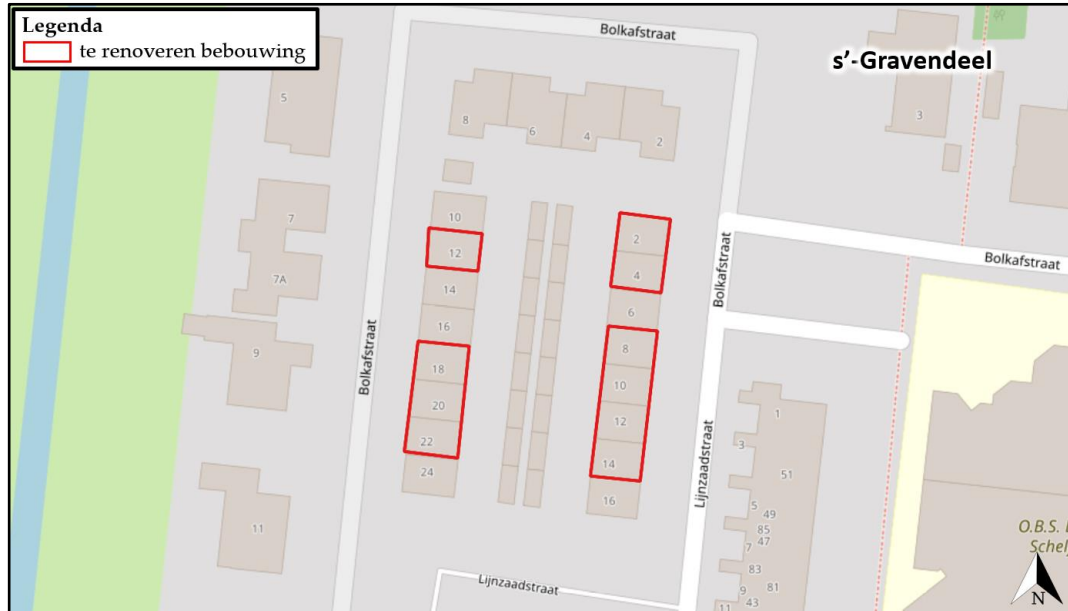

Figuur 4.25 Impressie van de ventilatievoegen, kierende kantpannen en vleermuisgevelkasten.

4.10 Complex 9: Bolkafstraat, s'-Gravendeel

De planlocatie is gelegen in aan de zuidwestelijke grens van het dorp s' Gravendeel (figuur 4.26). Het complex bestaat uit tien woningen gelegen in twee woonblokken. Deze woonblokken bestaan uit twee bouwlagen opgetrokken uit gemetselde muren met luchtsponw en een dakpannen zadeldak (figuur 4.27). Het omliggende terrein bestaat uit woonwijken, gemeentelijk groen, infrastructuur en een sloot.

- Bolkafstraat 2, 4, 8 t/m 14, 12, 18 t/m 22 (even)

Figuur 4.26 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.27 De planlocatie is gelegen aan de Bolkafstraat te s'-Gravendeel en bestaat uit woonblokken opgetrokken uit twee bouwlagen.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.28.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Ontbrekende stenen op kopgevels onder kantpannen en boeidelen (VL+GZ);
- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL+GZ);
- Open stootvoegen bieden toegang tot luchtspouw (VL);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM);

Figuur 4.28 Impressie van de ruimte onder de boeidelen en kantpannen.

4.11 Complex 11: Groene Kruisstraat, s'-Gravendeel

De planlocatie is gelegen te midden van woonwijken van het dorp s' Gravendeel (figuur 4.29). Het complex bestaat uit één woonblok van twee bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met luchtsponw en een dakpannen zadeldak (figuur 4.30). Het omliggende terrein bestaat uit woonwijken, infrastructuur en gemeentelijk groen.

- Groene Kruisstraat 33 t/m 47a (oneven)

Figuur 4.29 De rode omlijning geeft de te renoveren bebouwing weer (bron: arcgis.com).

Figuur 4.30 De planlocatie is gelegen aan de Groene Kruisstraat te s'-Gravendeel en bestaat uit een woonblok opgetrokken uit twee bouwlagen.

In hoofdstuk 3 is toegelicht dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen regelmatig worden aangetroffen in dergelijke bebouwing mits geschikte invliegopeningen en verblijfslocaties aanwezig zijn. Onderstaand wordt toegelicht of er bij dit complex sprake is van geschikte invliegopeningen voor de bovengenoemde soorten. Enkele van deze invliegopeningen zijn weergegeven in figuur 4.31.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen (VL), huismussen (HM) en gierzwaluwen (GZ)

- Ontbrekende stenen op kopgevels onder kantpannen (VL);
- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL);
- Openingen aan onderzijde kantpannen (VL).
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM);
- Dakgoot sluit niet aan met de gevel en biedt ruimte op kopgevels (GZ).

Figuur 4.31 Impressie van de ruimte onder de boeiborden, achter de goot en onder de kantpannen.

5 Beoordeling Wet Natuurbescherming

5.1 Soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ontwikkeling. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie hoofdstuk 2, tabel 2.3). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. soorten waarvoor een ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen

Vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen zijn soorten die regelmatig in bebouwing huisvesten. In de vorengenoemde hoofdstukken is de aanwezigheid van potentiële openingen en geschikte verblijfslocaties toegelicht per complex. Onderstaand zal deze potentie verder worden toegelicht.

5.1.1 Vleermuizen

Op de Hoeksche Waard is het voorkomen bekend van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis (NDFF 2011-2021). Met name de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis zijn typische gebouwbewonende soorten die relatief veel voorkomen in dorpen en/of stedelijk gebied. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als *Habitatrichtlijnsoorten* beschermd.

Vleermuisverblijfplaatsen

De te renoveren complexen zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van potentiële verblijfplaatsen en geschikte invliegopeningen. Alle gevels en daken van de betreffende bebouwing zijn gecontroleerd op eventuele openingen als open stootvoegen, kierende daklijsten, ontbrekende/scheefliggende dakpannen, ontbrekende specie en overige gevelafwerkingen die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot een open dakruimte en/of spouwmuur waar ze een verblijfplaats zouden kunnen vinden. Een dergelijke verblijfplaats moet voldoen aan een geschikt microklimaat, met een constante (lage) temperatuur, een hoge luchtvochtigheid en weinig invloed van weersomstandigheden.

Zoals toegelicht in hoofdstuk 4 zijn er voor vleermuizen geschikte invliegopeningen aanwezig in alle complexen.

Dorpsnaam	Complexnummer en straatnaam	Benodigd onderzoek vleermuizen
Oud-Beijerland	1. Burgermeester Hammerbaan e.o.	Ja
	2. Thomaskerk	Ja
	3. Ranonkelflat	Ja
Zuid-Beijerland	4. Gravin Sabinastraat, Jacob Pauwstraat en Van Oldenbarneveldstraat	Ja
Numansdorp	5. Nassaustraat	Ja
	6. Bomenbuurt	Ja
Puttershoek	7. Ter Hoecke	Ja
	8. Nassaulaan e.o.	Ja
s' Gravendeel	9. Bolkafstraat	Ja
	10. Groene Kruisstraat	Ja

Het wel of niet verstoren en/of vernielen van een verblijfplaats is afhankelijk van het type renovatiewerkzaamheden. Het na-isoleren van een voor vleermuizen toegankelijke spouw leidt bijvoorbeeld tot de vernietiging van een mogelijke verblijfplaats. Daarentegen leidt het vervangen van een cv-installatie in de regel niet tot de aantasting van geschikte vleermuisverblijfplaatsen. Globaal gezien kan gesteld worden dat werkzaamheden aan daken en gevels invloed kunnen hebben op potentiële verblijfslocaties en inpandige werkzaamheden niet.

De beoogde renovatiewerkzaamheden zijn per complex toegelicht in hoofdstuk 4 (*voorgenomen ingrepen*). De renovatiewerkzaamheden kunnen een negatieve invloed hebben op vleermuizen. Derhalve dient voor elk complex aanvullend onderzoek plaats dient te vinden om de aan- dan wel afwezigheid van vleermuizen aan te tonen (zie hoofdstuk 6.2 *Vervolgstappen*).

Gedurende het jaar maken vleermuizen gebruik van verschillende verblijfplaatsen. De complexen vervullen mogelijk een functie voor één of meerdere van deze verblijffuncties. De soorten en functies waarvoor de complexen een mogelijke functie vervullen zijn weergegeven in tabel 5.1 en 5.2.

Tabel 5.1 Overzicht van de potentie voor verblijfplaatsen van de verschillende vleermuissoorten (soortenbescherming) en essentiële vliegroute en/of foerageergebied.

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Winter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee

Tabel 5.2 Overzicht van de potentie type verblijfplaats per soort.

Vleermuissoort	Potentie	Boom bewonend	Gebouw bewonend	Onderbouwing
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Potentiële openingen in bebouwing
(Massa)winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis	Nee	n.v.t.	n.v.t.	Geen hoge bebouwing met bufferende vermogen
Ruige dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Potentiële openingen in bomen én bebouwing
Laatvlieger	Ja	Nee	Ja	Potentiële openingen van voldoende grootte in bebouwing
Meervleermuis	Nee	Nee	Ja	Buiten verspreidingsgebied en afwezigheid groot oppervlaktewater in de omgeving
Watervleermuis	Nee	Ja	Nee	Afwezigheid groot oppervlaktewater in de omgeving
Franjestaart	Nee	Ja	Nee	Geen boomholte(s) met voldoende inrotting
Baardvleermuis	Nee	Ja	Ja	
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Ja	Ja	Geen agrarisch gebied en (te) veel lichtverstoring
Rosse vleermuis	Nee	Ja	Nee	Geen boomholte(s) met voldoende inrotting
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Ja	Buiten verspreidingsgebied en afwezigheid hoge gebouwen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (BIJ12 kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017; Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

Essentiële vlieg- en foerageerroutes maken onderdeel uit van het functionele habitat van vleermuizen. Op verschillende locaties in het plangebied is sprake van laanvorming, lineaire structuren of geschikt foerageergebied welke een functie kunnen vervullen als vliegroute en/of foerageergebied. Echter leiden de beoogde ingrepen aan de complexen niet tot aantasting van het foerageergebied of de structurele indeling ervan.

Tijdens de werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden voor passerende en jagende vleermuizen in de directe omgeving als gevolg van lichtgebruik. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken als gevolg van felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemeden door vleermuizen. Tijdens en na de beoogde ontwikkeling dient bij voorkeur geen verlichting te worden toegepast. Bij voorkeur de werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsondergang. Mocht verlichting noodzakelijk zijn wordt vleermuisvriendelijke verlichting geadviseerd.

5.1.2 Huismussen

De nestlocaties van huismussen bevinden zich vaak onder (pannen)daken in gevels of andere beschutte plaatsen in bebouwing. Het habitat van de huismus moet voldoen aan een aantal aspecten: voldoende dekking (m.n. groenblijvende struiken), voedsel, nestgelegenheid, drinkwater en stofbadplekken (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017). Indien deze aspecten niet allemaal aanwezig zijn of te ver uiteen liggen is het habitat ongeschikt voor de soort. Op en/of nabij alle planlocaties zijn waarnemingen van huismus en/of nestlocaties van de soort bekend (NDFF 2011-2021).

Zoals toegelicht in hoofdstuk 4 zijn er geschikte invliegopeningen voor huismussen aanwezig in verschillende complexen. Het is mogelijk dat huismussen gebruik maken van complex 1, 4, 5, 8 & 10 als nestlocatie. Wegens het ontbreken van geschikte mogelijkheden voor een nestlocatie is het uitgesloten dat huismussen gebruik maken van complex 2, 3, 6, 7 & 9. In tabel 5.3 staat de potentie voor huismusnesten overzichtelijk weergegeven.

De beoogde renovatiewerkzaamheden zijn per complex toegelicht in hoofdstuk 4 (*voorgenomen ingrepen*). Deze renovatiewerkzaamheden kunnen een negatieve invloed hebben op huismussen. De voorgenomen complexen bieden potentie voor huismusnesten, derhalve hebben de renovatiewerkzaamheden een dermate grote impact dat aanvullend onderzoek plaats dient te vinden om de aan- dan wel afwezigheid van nestlocaties van de huismus aan te tonen (zie *hoofdstuk 6.2 Vervolgstappen*). Bovendien is het aannemelijk dat alle habitateigenschappen van de huismus aanwezig zijn in de tuinen en het openbare groen.

Tabel 5.3 Huismuspotentie per complex

Dorpsnaam	Complexnummer en straatnaam	Benodigd onderzoek huismus
Oud-Beijerland	11. Burgermeester Hammerbaan e.o.	Ja
	12. Thomaskerk	Nee
	13. Ranonkelflat	Nee
Zuid-Beijerland	14. Gravin Sabinastraat, Jacob Pauwstraat en Van Oldenbarneveldstraat	Ja
Numansdorp	15. Nassaustraat	Ja
	16. Bomenbuurt	Nee
Puttershoek	17. Ter Hoecke	Nee
	18. Nassaulaan e.o.	Ja
s' Gravendeel	19. Bolkafstraat	Nee
	20. Groene Kruisstraat	Ja

5.1.3 Gierzwaluwen

De gierzwaluw leeft evenals als de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens in gevels en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). De gierzwaluw is echter niet het gehele jaar aanwezig in Nederland, maar verblijft hier slechts in de broedperiode van mei tot augustus. De gierzwaluw verblijft met uitzondering van de broedperiode zijn hele leven in de lucht.

Op en/of nabij alle planlocaties zijn waarnemingen van gierzwaluw en/of nestlocaties van de soort bekend (NDFF 2011-2021).

Zoals toegelicht in hoofdstuk 4 zijn er geschikte invliegopeningen voor gierzwaluwen aanwezig in enkele complexen. Het is mogelijk dat gierzwaluwen gebruik maken van complex 1, 4, 5, 6, 8, 9 & 10 als nestlocatie. Wegens het ontbreken van geschikte mogelijkheden voor een nestlocatie is het uitgesloten dat gierzwaluwen gebruik maken van complex 2, 3 & 7. In tabel 5.4 staat de gierzwaluwpotentie per complex overzichtelijk weergegeven.

De beoogde renovatiewerkzaamheden zijn per complex toegelicht in hoofdstuk 4 (*voorgenomen ingrepen*). Deze renovatiewerkzaamheden kunnen een negatieve invloed hebben op gierzwaluwen. De voorgenomen complexen bieden potentie voor gierzwaluwnesten, derhalve hebben de renovatiewerkzaamheden een dermate grote impact dat aanvullend onderzoek plaats dient te vinden om de aan- dan wel afwezigheid van nestlocaties van de huismus aan te tonen (zie *hoofdstuk 6.2 Vervolgstappen*).

Tabel 5.4 Gierzwaluwpotentie per complex

Dorpsnaam	Complexnummer en straatnaam	Benodigd onderzoek gierzwaluw
Oud-Beijerland	1. Burgermeester Hammerbaan e.o.	Ja
	2. Thomaskerk	Nee
	3. Ranonkelflat	Nee
Zuid-Beijerland	4. Gravin Sabinastraat, Jacob Pauwstraat en Van Oldenbarneveldstraat	Ja
Numansdorp	5. Nassastraat	Ja
	6. Bomenbuurt	Ja
Puttershoek	7. Ter Hoecke	Nee
	8. Nassaulaan e.o.	Ja
s' Gravendeel	9. Bolkafstraat	Ja
	10. Groene Kruisstraat	Ja

Overige soorten

5.1.4 Vaatplanten

Op de Hoeksche Waard is het voorkomen bekend van de volgende beschermde vaatplanten: muurbloem, schubvaren en wolfskers (NDFF 2011-2021).

De planlocaties betreffen rijwoningen of wooncomplexen al dan niet met voor- en/of achtertuinen. De directe omgeving van de complexen bestaat uit verharding (wegen en trottoirs), stedelijk gebied en openbaar groen. De openbare ruimte en particuliere tuinen worden vrijwel altijd intensief onderhoud en c.q. beheerd met een hoog kwaliteitsbeeld. Door de aanzienlijke aanwezigheid van verharding en verstoring is er geen sprake van geschikte groeiplaatsen van bovengenoemde soorten. Tevens is er geen beschermde muurvegetatie als muurbloem aangetroffen op de te bebouwing. Aanwezigheid van beschermde flora binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkelingen is uitgesloten. Beschermde muurvegetatie stellen specifieke eisen aan hun habitat. Zo groeien ze met name op zacht specie en kalkrijke en stikstofarm substraat zoals rotsen en oude muren. Derhalve zijn er geen groeiplaatsen aanwezig voor beschermde soorten.

De beoogde renovaties leiden niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Beschermde planten stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun milieu, zoals kalkhoudende schrale grond of stikstofarme blauwe graslanden. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het

plangebied in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek, waarmee negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten derhalve kunnen worden uitgesloten.

5.1.5 *Grondgebonden zoogdieren*

Op de Hoeksche Waard is de aanwezigheid bekend van de volgende zoogdieren: aardmuis, bever, beverrat, boommarter, bosmuis, bruine rat, bunzing, damhert, dwergmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, konijn, mol, noordse woelmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis, wezel en woelrat (NDFF 2011-2021). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, boommarter, en noordse woelmuis.

Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden. Het plangebied is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren middels de ruime aanwezigheid van verharding en de locatieliggingen binnen dorpen. Voor soorten die in relatief natuurlijke omstandigheden leven is de planlocatie ongeschikt. Daarbij is sprake van een hoge mate van verstoring door de aanwezigheid van mensen en (vracht)verkeer op alle voorgenoemde planlocaties. De tuinen en openbare groenstroken hebben mogelijk een functie voor kleine grondgebonden fauna. Gelet op de gebruiksfuncties, ligging en schaalgrootte van de locatie, landelijke verspreiding en habitatpreferentie betreffen het slechts algemene en tolerante zoogdiersoorten.

Voor soorten als: egel, huismuis, mol hebben de locaties mogelijk een (beperkte) functie. Bovendien zijn deze soorten niet beschermd onder de Wet natuurbescherming of geldt er een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. De uit te voeren renovatiewerkzaamheden hebben geen effecten op de bever, boommarter en noordse woelmuis aangezien deze werkzaamheden ver buiten het functionele habitat van deze soorten uitgevoerd wordt.

Het voorkomen van steenmarter is in de wijken waarin de renovaties plaatsvinden niet bekend. De soort prefereert een meer structureel parkachtig of boerenlandschap in de omgeving van dorpen, vrijstaande woningen en schuren. De aanwezigheid van de steenmarter is makkelijk op te merken door de aanwezigheid van sporen als: prooiresten, urinegeur, uitwerpselen, voedselvoorraden en schreeuwen/roepen in paartijd. Gelet op het geprefereerde habitat, de permanente verstoring op de locaties en het ontbreken van waarnemingen en meldingen bij HW Wonen (overlast, schade e.d.), alsmede bekende verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter op de planlocaties uitgesloten.

De beoogde ingrepen leiden niet tot een afname van het leefgebied of aantasting van de bovengenoemde soorten. De omgeving van de complexen vervullen mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name de egel, konijn, mol en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden.

Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming van de provincie vallen (zie Wnb art 3.10). Effecten op beschermde zoogdieren zijn uitgesloten.

5.1.6 *Amfibieën en reptielen*

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van de volgende beschermde amfibie- en reptielsoorten: Alpenwatersalamander, muurhagedis en poelkikker (Creemers & Van Delft, 2009; NDFF, 2010-2020). Middels het ontbreken van gunstig en essentieel leefgebied van reptielen alsmede de aard van de beoogde ontwikkeling is de aanwezigheid van en zijn effecten op inheemse reptielen uitgesloten op en rondom de planlocaties.

In de directe omgeving van de planlocaties is geen oppervlaktewater of slechts kunstmatig aangelegde vijvers aanwezig. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De tuinen en groenstroken zijn potentieel geschikt terrestrisch habitat voor algemene amfibieënsoorten zoals de bruine kikker en gewone pad. Door omliggende verharding is deze geschiktheid echter beperkt. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot aantasting van belangrijk leefgebied van amfibieën.

Daarnaast geldt voor algemene amfibieënsoorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen kunnen worden uitgesloten. Het voorkomen van de rugstreeppad is niet bekend in de Hoeksche Waard, derhalve kunnen preventieve maatregelen achterwege blijven.

5.1.7 Vissen

Op de Hoeksche Waard is de aanwezigheid bekend van de volgende beschermde vissoorten: grote modderkruiper en Noordzeehouting (NDFF 2011-2021). Er zijn geen ingrepen voorzien aan of nabij oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

5.1.8 Insecten en andere ongewervelden

Op de Hoeksche Waard is de aanwezigheid bekend van de volgende beschermde insecten of ongewervelden: grote vos, rivierrombout en teunisbloemvlinder (NDFF 2011-2021).

Op de planlocaties zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. Op de planlocaties zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen. Ook is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden.

Binnen het plangebied zijn diverse (gedomesticeerde) heesters, struiken en bomen aanwezig. De vegetatie is voor veel algemene insecten geschikt t.b.v.: voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen plantensoorten aangetroffen nabij de woningen die voor een specifieke soort een waardplant vormen.

In de tuinen rondom de woningen kunnen veel verschillende, algemene (niet beschermde) insecten voorkomen, ter indicatie: vlinders, bijen, wespen, hommels, loopkevers, spinnen, mijten, mieren, lieveheersbeestjes, et cetera. Effecten ten aanzien van beschermde insecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden zijn uitgesloten.

5.1.9 Overige vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: blauwe reiger, bruine kiekendief, buizerd (hoog overvliegend), ekster, heggenmus, houtduif, huismus, kauw, kokmeeuw, koolmees, merel, meerkoet, pimpelmees, roodborst, spreeuw, torenvalk, tjiftjaf, Turkse tortel, vink, wilde eend, zilvermeeuw en zwarte kraai. Deze vogels vertoonden voornamelijk foeragerend, overvliegend en rustend gedrag.

De bomen, struiken, hagen en nestkastjes aan en nabij de te renoveren complexen bieden voor (algemene) broedvogels gelegenheid om te foerageren en te nestelen. Tijdelijke aantasting van gebruiksfuncties zijn o.a. geluids- en lichtverstoring tijdens de broedperiode waardoor vogels niet tot een broedsel komen of er niet in slagen jongen groot te brengen. Ten aanzien van algemene broedvogels wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (indicatieve periode: 15 maart- 15 juli) om potentieel versturende effecten op broedvogels te voorkomen. Het verwijderen van broedgelegenheden en het daarmee voorkomen van broedgevallen in de herfst- en winterperiode is eveneens een effectieve maatregel.

5.2 Gebiedsbescherming

In de Wet Natuurbescherming worden specifieke gebieden beschermd: de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Daarbij zijn de volgende gebieden beschermd in Zuid-Holland: weidevogelgebied, strategische reservering en karakteristieke landschapselementen.

5.2.1 Natura 2000 gebieden

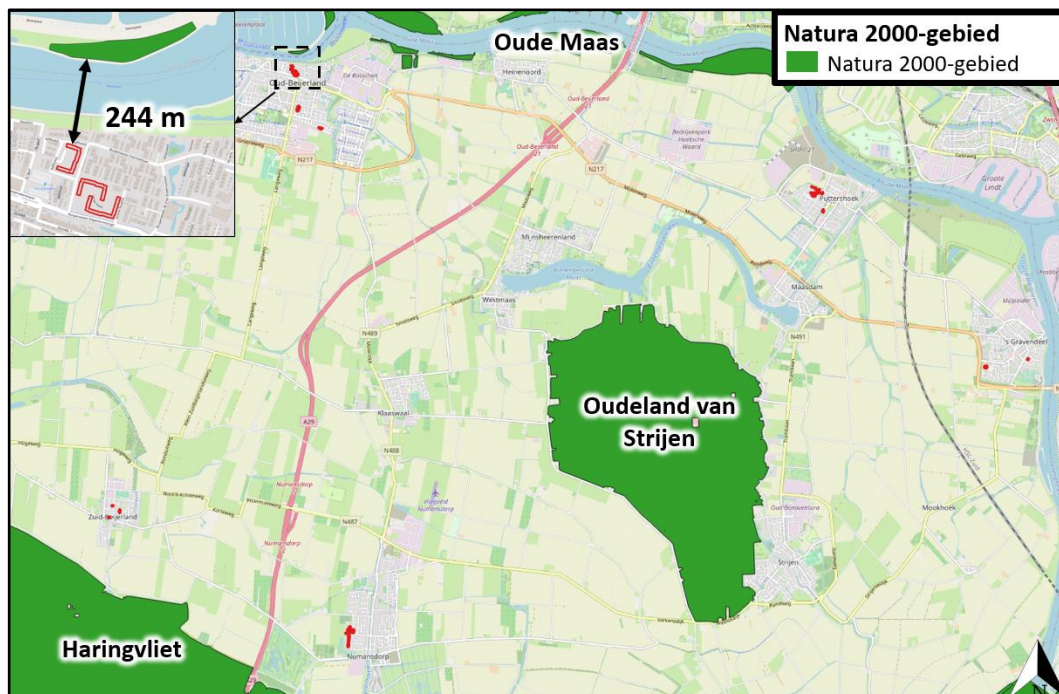
De planlocaties maken geen deel uit van een Natura 2000 gebied (figuur 5.5). In de omgeving van de planlocaties liggen de Natura2000-gebieden: 'Oude-Maas', 'Haringvliet' en 'Oudeland van Strijen'.

Ondanks dat de beoogde ontwikkeling buiten een beschermd gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is.

Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Blom Ecologie B.V. adviseert om projecten die kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden te beoordelen middels de AERIUS Calculator. Doel daarvan is vast te stellen of significante effecten kunnen worden uitgesloten. In sommige gevallen kan op voorhand negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie worden uitgesloten, wegens de grote afstand tot stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden, een afname in stikstofemissie of een beperkte ingreep.

De beoogde ontwikkeling betreft de renovatie van woningbezit van woningbouwcorporatie HW-Wonen. Ten opzichte de huidige situatie leidt de beoogde ingreep niet tot een toename in het aantal verkeersbewegingen. Gedurende de aanlegfase kan er een beperkte en tijdelijke stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen en transportbewegingen (het 'projecteffect').

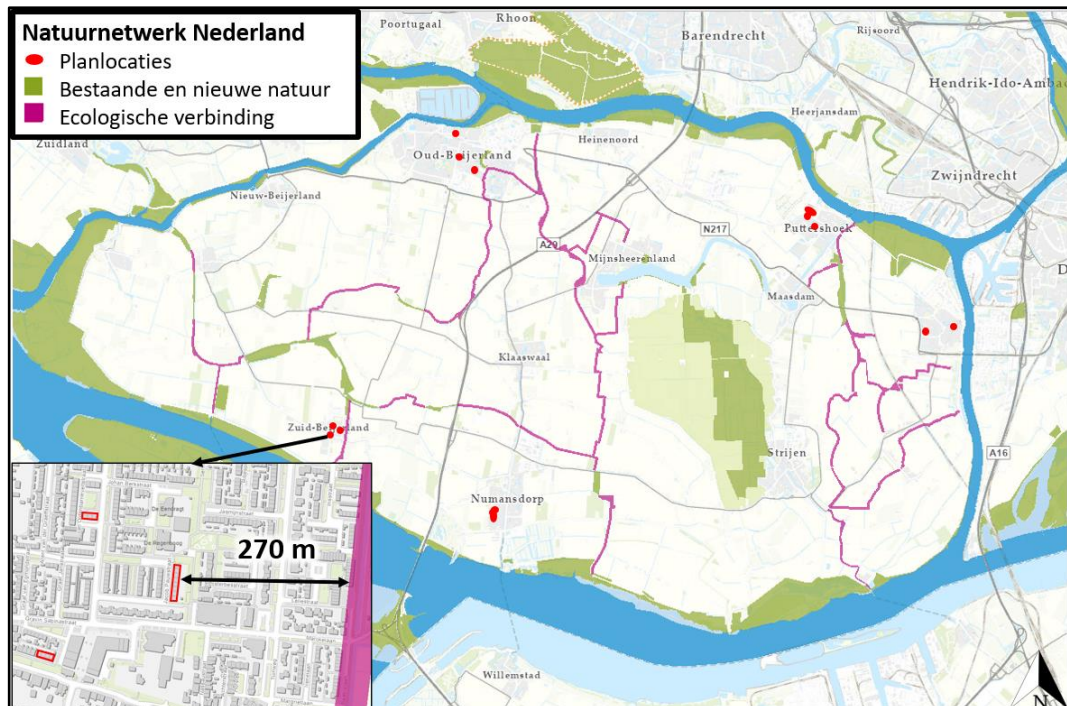
Gezien er sprake is van ontwikkelingen van beperkte omvang, de stikstofemissie uitsluitend blijft beperkt tot de bouwfase, de afstand tot omliggende Natura 2000-gebieden voldoende groot is, hoeft geen berekening met de AERIUS Calculator uitgevoerd te worden.

Figuur 5.5 De planlocaties zijn gelegen op een afstand van minimaal 244 m van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied betreft de 'Oude Maas' nabij Oud-Beijerland (bron: arcgis.com).

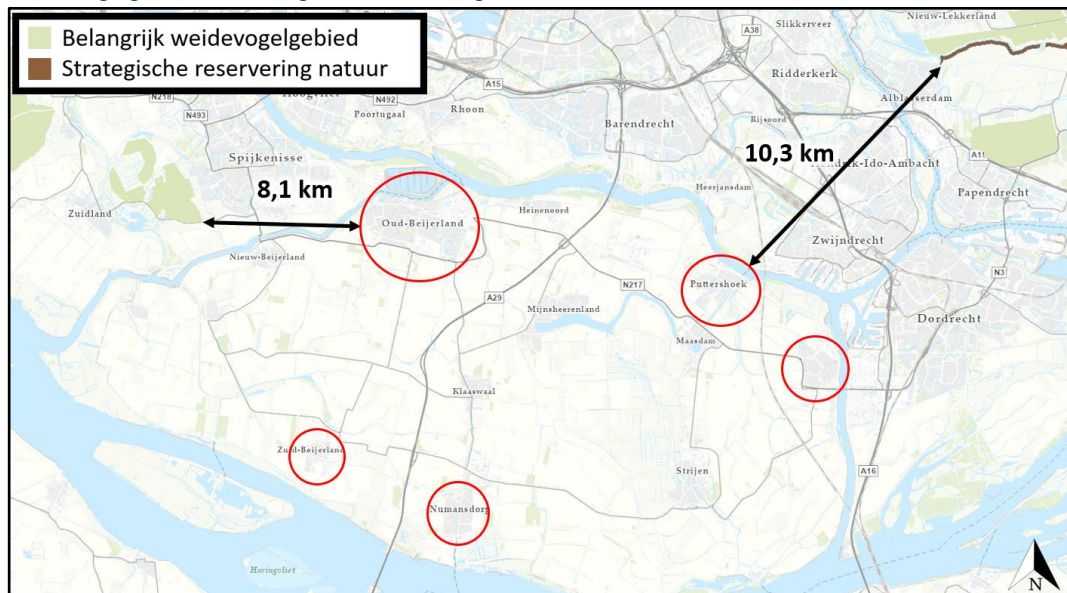
5.2.2 Natuurnetwerk Nederland

De planlocaties zijn geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en gelegen op een minimale afstand van 270 m (figuur 5.6). Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Figuur 5.3 De planlocaties (rode punten) zijn geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (bron: arcgis.com).

5.2.3 Weidevogelgebied en Strategische reservering natuur

Figuur 5.4 De planlocaties (rode cirkels) zijn geen onderdeel van het Belangrijk Weidevogelgebied of van een Strategische reservering natuur (bron: pzh.maps.arcgis.com).

5.3 Houtopstanden

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien.

6 Conclusies en vervolgstappen

6.1 Conclusies

(a) Soortenbescherming

De complexen vervullen mogelijk een essentiële functie voor de gierzwaluw, huismus en vleermuis (tabel 6.1). Dit betreft voor alle onderzochte complexen, hoewel de potentie voor afzonderlijke complexen van elkaar kunnen verschillen (tabel 6.2).

De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, foeragerende vleermuizen, amfibieën, insecten en broedvogels welke niet beschermd zijn (behoudens de Algemene zorgplicht) onder de Wet natuurbescherming.

Tabel 6.1 Overzicht van de Soortenbescherming. Voor de benoemde soorten geldt dat aanvullend onderzoek benodigd is.

Soortenbescherming			
Soortgroep	Beschermings-regime Wet nb	Soortspecifiek onderzoek	Mogelijk functie plangebied
Vaatplanten	n.v.t.	Nee	
Grondgebonden zoogdieren	n.v.t.	Nee	
Vleermuizen	Artikel 3.5	Ja	Verblijfplaatsen
Amfibieën	n.v.t.	Nee	
Reptielen	n.v.t.	Nee	
Vissen	n.v.t.	Nee	
Insecten en andere	n.v.t.	Nee	
Vogels			
Huisumus	Artikel 3.1	Ja	Nestlocaties (huismus en gierzwaluw) en foerageergebied (huismus)
Gierzwaluw	Artikel 3.1	Ja	

Tabel 6.2 Overzicht van de benodigde aanvullende onderzoeken.

Complex	Huisumus	Vleermuis	Gierzwaluw
Complex 1: Burgemeester Hammerbaan e.o. te Oud-Beijerland	Ja	Ja	Ja
Complex 2: Thomaskerk te Oud-Beijerland	Nee	Ja	Nee
Complex 3: Ranonkelflat te Oud-Beijerland	Nee	Ja	Nee
Complex 4: Van Oldenbarneveldstraat e.o. te Zuid-Beijerland	Ja	Ja	Ja
Complex 5: Nassaustraat e.o. te Numansdorp	Ja	Ja	Ja
Complex 6: Bomenbuurt te Numansdorp	Ja	Ja	Ja
Complex 7: Te Hoecke te Puttershoek	Nee	Ja	Nee
Complex 8: Hazelaarstraat e.o. te Puttershoek	Ja	Ja	Ja
Complex 9: Bolkafstraat te s' Gravendeel	Nee	Ja	Ja
Complex 10: Groene Kruisstraat te s' Gravendeel	Ja	Ja	Ja

(b) Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland, een Belangrijk weidevogelgebied of de Strategische reservering natuur en er zijn geen karakteristieke landschapselementen aanwezig. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is er geen sprake van externe effecten. Een Voortoets en/of 'nee, tenzij'-toets is niet noodzakelijk.

Tabel 5.3 Overzicht van de Gebiedsbescherming.

Gebiedsbescherming	Afstand	Effecten	Nader onderzoek
Natura 2000	244 m	Geen	N.v.t.
Natuurnetwerk Nederland	270 km	Geen	N.v.t.
Belangrijk Weidevogelgebied	8,1 km	Geen	N.v.t.
Strategische reservering natuur	10,3 km	Geen	N.v.t.

(c) Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 5.4 Overzicht van de Houtopstanden.

Houtopstanden	Aanwezig	Kap	Melding
Struiken	Ja	Nee	N.v.t.
Bomen	Ja	Nee	N.v.t.

6.2 Vervolgstappen

Voor elk complex dient ten aanzien van gierzwaluw, huismus of vleermuis een nader aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd om de aan- dan wel afwezigheid van verblijfplaatsen of nestlocaties vast te stellen.

Vleermuizen

Enkele complexen op de planlocatie vervullen mogelijk een functie als verblijfplaats voor vleermuizen. Deze complexen hebben potentie tot het vervullen van de volgende verblijfsfuncties: kraam en paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op essentiële vliegroutes of foerageergebieden. Derhalve dient er aanvullend onderzoek gedaan te worden naar welke functie de bestaande bebouwing al dan niet heeft ten behoeve van vleermuizen. In navolging van het vleermuisprotocol dienen voor dit onderzoek 5 bezoeken te worden afgelegd in de periode (1 april) 15 mei t/m 1 oktober (15 oktober) Weersomstandigheden; minimale temperatuur 5 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen. Mogelijk dient in het verlengde hiervan een ontheffing te worden aangevraagd.

	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober
							
							
 zomer							
 kraam							
 winter							
 paar							

Figuur 6.1 De onderzoeksdata van de verschillende soortengroepen.

Huismussen

In navolging van het kennisdocument Huismus (BIJ12) dient ten behoeve van het huismusonderzoek 2 bezoeken te worden afgelegd in de periode 1 april t/m 15 mei. Mogelijk dient in het verlengde hiervan een ontheffing te worden aangevraagd.

Gierzwaluwen

In navolging van het kennisdocument Gierzwaluw dient ten behoeve van het gierzwaluwonderzoek 3 bezoeken te worden afgelegd in de periode 1 juni t/m 15 juli. Hiervan moet minstens 1 veldbezoek plaatsvinden tussen 20 juni en 7 juli. Mogelijk dient in het verlengde hiervan een ontheffing te worden aangevraagd.

6.3 Te treffen maatregelen en handelingen

De onderstaande maatregelen hebben betrekking op de algemene Zorgplicht betreffende alle flora en fauna alsmede soorten waarvoor vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van de nadere onderzoeken kunnen deze maatregelen worden uitgebreid.

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig gehandeld worden met alle voorkomende flora en fauna.
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige¹.
- Indien van toepassing al het losliggend materiaal in het werkgebied gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- Werkzaamheden dienen tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze dient toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder ander worden verstaan; beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassing van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.

¹ Het ministerie van El&I verstaat onder een deskundige persoon die; (1) Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of (2) Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of (3) Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

7 Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (ravn)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Hustings, F. & J.W. Vergeer (sovon)(redactie), 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. -Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde Kennisdocumenten (BIJ12)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis
Kennisdocument Gierzwaluw
Kennisdocument Huismus
Kennisdocument Ruige dwergvleermuis

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.floravannederland.nl
www.pzh.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.rvo.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlindernet.nl

